

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

vi. Quis in Bigamia dispenset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

lum. 3. verſ. dubitatur primo. Hyppol. conſ. 70. volum. 1. co- lum. 3. incipiente ſcientiarum omnium. Stephan. in Deci- ſione 239. Capelle Tholoſana. in additione. Decius coſil. 166. volum. 1. Barthol. Brixienſis in quaſt. decima. qua inci- p. Clericus quidam. Diaz. & Nauar. vbi ſupra. quicquid Henriquez in hoc caſu. contrariū dicat. Dixi quando Ma- trimonium eſſet nullum ob defectū extrinſecum. ſi enim fuit nullum ob defectum conſenſus. tunc ex Panorm. in d. cap. 1. nu. 7. de cleric. coniug. & Nauar. in Manu. ca. 25. nu. 120. non perdit beneficia. & fauet Alphoſus Vivald. tra- ctat. de Irregul. bigamia. nu. 8. quorum dictum Bernard. Diaz vbi ſup. cap. 74. in fine. verum eſſe putat ſolum quā- do defectus conſenſus fuit in Clerico. puta. quia Clericus fuit fatuoſus. vt exemplificat Panorm. cit. ſin autem defe- ctus conſenſus fuit tantum in muliere. quia per vim fuit compulſa contrahere. ipſo Clerico pure. & libere conſen- ſiente. aut quia mulier non erat ſane mentis. nulla eſt ra- tio quare non perdat beneficia. ſicut quando contrahit cum conſanguinea. & fauet Imola in Clemen. Gratia. de Reſcript. & poſt eum Præpoſit. d. 32. prope finem.

14 *Quarto*. etiamſi vxor Monafterium ingredi vellet etiam antequam eſſet cognita. & fieri Religioſa. maritus tamen. qui cum beneficiatus eſſet. eam duxit. ita omne ius benefi- cij perdidit. vel beneficia recuperare non poſſit. ne inde lucrum capiat. vnde pœnam meretur DD. in capitul. 1. de Cleric. coniug. Ioan. de Imola. in Clemen. Gratia. de Reſcri- pt. Præpoſit. in cap. placuit. diſt. 32. Barthol. Brixienſis in di- cta quaſt. 10. Panorm. in ca. 1. nu. 5. de Cleric. coniug. Diaz. & Maiol. vbi ſupra. ſi tamen alicuius vxor tranſire velit ad Religionem. vir facillimè obtinere poterit beneficium po- ſtea. at vero beneficia prius obtenta non retinebit etiam vxore religionem proficiente. Ratio differentia potest eſ- ſe. quia cum beneficiatus tranſit ad nuptias. reddit ſe indi- gnum beneficijs. ita quod ad ea redire. aut in eis perfeue- rare non potest. ſed hic cum vxoratus eſſet abſque benefi- cij. vxore volente Religionem intrare. ipſe conſentit. ſit dignus beneficijs renuncijs ſeculo. vnde. merito habet locum contrarium ius. quia militat ratio contraria.

15 *Quinto*. ſi huiusmodi clericus in minoribus conſtitutus. tantum contraxit ſponſalia de futuro. non perdit benefi- cia ipſo facto. ex Panorm. in cap. 1. nu. 5. de Cleric. coniug. Diaz vbi ſupra. cap. 74. in fine. Nauar. in Manual. cap. 25. num. 120. Rota Deciſ. 21. Quemadmodum enim per adeptionem ſecūdi beneficii non vacat primum. niſi quis ſit plene translatus ad ſecundum. cum in cunctis. & cap. commiſſa. de elect. lib. 6. ita nec per contractum ſponſalio- rum. cum adhuc non ſit plene translatus. Et quia ſponſa non eſt proprie vxor. ſed promiſſa.

16 *Sexto*. Conſtitutus in ſacris contrahens matrimonium per verba de præſenti. non perdit beneficium ipſo facto. ſed priuari potest per ſententiam. ſic gloſ. in cap. 1. in ver- bo dimittere. & Ioan. Andri. in cap. Ioannes. de Cleric. coniug. & Nau. in Manual. cap. 25. num. 120. quamuis Pa- norm. in d. cap. 1. nu. 7. & 8. de Cleric. coniug. contrarium affirmet. Ratio diuerſitatis eſt. quia ratio priuationis bene- ficij in Clerico conſurato. aut in minoribus conſtituto. vt ex cap. Quod a te. & cap. Diuerſis fallacijs. de Cler. coniu. colligitur eſt quia talis non potest deſeruire vxori. & be- neficio. ſed in conſtituto in ſacris ceſſat hæc ratio. cū ma- trimonium nõ teneat. & compellatur dimittere vxorem. quia vero per tale matrimonium licet nullum. etiamſi cū virgine contraxit. priuatus ſit ordinis executione. etiã per ſententiam. merito priuandus eſt beneficio. niſi cum eo. tam in ordinis executione. quam in beneficii retentione poſt condignam pœnitentiam diſpenſetur. cap. ſanè. & ibi gloſ. in verbo. ex indulgentia. & Panorm. ibi. nu. 3. de Cleric. coniug. & potest Episcopos cum eo diſpenſare. vt in d. c. ſanè. & gloſ. & Panorm. ibi. habetur. Et de penis bigamiae hæctenus.

Quis in Bigamia diſpenſet. Cap. VI.

S V M M A R I V M.

- 1 *Papa in omni bigamiae ſpecie ad omnes ordines diſpenſare potest.*
- 2 *Papa. nec contra ius diuinum. nec contra ius naturæ di- ſpenſare valet.*
- 3 *Papam cum bigamis contra Apoſtolum diſpenſare non ſo- lere. quo ſenſu dictum ſit.*
- 4 *Papam cum bigamis ex poteſtate abſoluta diſpenſare poſ- ſe. non autem poteſtate ordinaria. aſſerentes ab auctore reſellantur.*
- 5 *Cardinales an. & quomodo cum bigamis diſpenſare poſ- ſint.*
- 6 *Episcopi an. & quomodo in Bigamia diſpenſare valeant.*
- 7 *Episcopus cum bigamo ad ſacros ordines Diaconatus. & Sacerdotij diſpenſare non potest. & quare.*
- 8 *Subdiaconatus. licet antiquitus ordo fuerit. non tamen or- do ſacer habebatur.*
- 9 *Papa ſolus cum bigamo. qui poſt votum ſolemne caſtita- tis matrimonium conſummauit. diſpenſare potest.*
- 10 *Episcopus. cum bigamo. tum ad exequendum. tum ad ſu- ſcipiendum ordines Minores diſpenſare valet.*
- 11 *Episcopus. quo ſenſu cum bigamo ad conſuram ſuſcipien- dam diſpenſare prohibeatur.*
- 12 *Abbas. vel alius Prælatas Episcopo inferior. cum biga- mo de iure communi diſpenſare non potest.*
- 13 *Abbas an cum Monachis ſuis. qui bigamiam contraxe- runt. ex privilegijs ſuis. ad ordines. & dignitates di- ſpenſare poſſit.*

Quoad diſpenſationem autem in hac irregularitate hæc dicenda ſunt.

- 1 *Primum eſt.* In omni ſpecie bigamiae Papa diſpenſare potest ad omnes ordines. etiam Pontificales. Ratio eſt. Quia Irregularitas omnis iure Canonico inducta eſt. Quamuis enim Papa diſpenſare non poſſit contra ius Naturæ. nec contra ius Diuinum. quia poteſtas ſua viroque iure inferior eſt. & verumque tanquam fundamentum ſupponit. quia tamen bigamum ordinari. nec contra- ius Naturæ eſt. nec contra ius Diuinum. ſed ſola ordina- tio Apoſtolica eſt. qua Apoſtolus 1. Timoth. 3. inſtituit. tan- quam Paſtor & Prælatas Eccleſiæ. ne bigami ordinaren- tur. neque de eſſentialibus ordinis eſt. quod aliquis non ſit bigamus. quod patet ex hoc. quia ſi aliquis bigamus ad ordines accedat. characterem accipit. Ideo Papa Pe- tri ſucceſſor & æqualem. ſeu potius eandem cum eo au- thoritatem habens. cum omni bigamo. ad omnia totaliter & vniuerſaliter. etiam ad omnes ordines. beneficia. & dignitates etiam Pontificales diſpenſare potest. Vnde & Lucius Papa. cum Archiepiſcopo Panormitano. qui bigamus erat. diſpenſauit. Quæ doctrina communis eſt om- nium tum Theologorum. tum Canonistarum. vt Gloſ. in cap. Lector. in verbo. Fiat. diſtinction. 34. Sancti. Thom. in addit. 3. part. quaſtion. 66. articul. 5. Richard. 4. diſtinct. vigesima quarta articul. quarto. quaſtion. quarta. Palud. ead. diſtinct. quaſtion. quarta. articul. 5. Concluſ. 2. Ioan. Bachon. 4. diſtinct. vigesima quinta. quaſtion. tertia. arti- culo quarto. Scot. 4. diſtinct. 33. quaſtion. ſecunda. 8. de ſe- cundo. Gabr. 4. diſtinction. 27. quaſtion. tertia. articul. tertio poſt dubium quartum. Soti 4. diſtinction. 27. quaſtion. tertia. articul. tertio. Concluſ. 1. Martin. Ledefm. 24. quaſt. 68. articul. quarto. Henriquez libr. 2. de Sacram. matrim. capitu. ſexto. §. 11. Hoſtienſis in Summa lib. 1. tit. de bigam. §. vii.

Summæ Confess. lib. 3. tit. 3. quæst. 12. in fine. Summæ Astensis. par. 2. lib. 6. tit. 7. q. 6. Summæ Pisanellæ, verbo bigamia, §. penult. Angelicæ, verbo eod. num. 8. S. Anthon. 3. part. tit. 29. de Irregul. cap. 3. Sylu. verbo bigamia, q. 6. & q. 7. Tabiena, verbo eod. num. 6. Septimo Nauar. in Man. cap. 27. num. 197. vers. Quinto dico. Alberti Troij, lib. 2. de clerico perfecto, cap. 11. num. 6. Ioan. Montagnæ, tract. de bigamia, q. 7. Ioan. Arborei. lib. 2. Theophrasti, cap. 16. Couarr. in Clem. si furiosus, §. 2. num. 4. de homicid. Simon. Maioli. lib. 1. de irreg. capit. 33. numer. 14. Cosmi Philarchi de offic. Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 7. Alphonsi Viualdi, tract. de Irreg. Bigamia, nu. 32 & 33. Greg. de Valentia Tomo 4. Disput. 7. Quæstio. 19. Puncto 3. Thomæ Zerula in sua Praxi Episcopali par. 2. in verbo, Bigami. Sebalt. Medices, part. 2. Summæ, tit. 9. quæst. 31. Quamuis enim Papa non possit facere de bigamo non bigamum, quia tamen bigamum non promoueri est de statuto & ordinatione Ecclesiæ, ideo potest cum eo dispensare; sicut potest homicidam ordinare, licet non possit facere quod non fuerit homicida, quia talem existentem non promoueri, est sola Ecclesiæ ordinatio & decretum.

Quod verò dicitur, in c. Super eo. de bigam. non ordin. Inuenitur contra Apostolorum dispensare non licet, & in c. Nunc, titu. eod. cum bigamis non liceat dispensari. Intelligi debet, quod licet non possit Papa dispensare in his, quæ sunt de iure Naturali, & quantum ad ea quæ sunt de necessitate Sacramentorum, & fidei; in alijs tamen quæ sunt de institutione Apostolorum, quatenus Prelati, & Rectores erant Ecclesiæ, (qualis est bigamia, vt supra dictum est) potest dispensare Pontifex Summus, qui eandem potestatem constituit, & destituendi nunc in Ecclesia habet, quæ tunc Apostoli habuerunt, & par parem obligare non valet. Illud autem, Non licet cum bigamis dispensare, non impossibilitatem, sed difficultatem tantum dispensandi denotat quia in bigamia non nisi in necessitate, aut magna, & ardua pro causa Papa dispensare solet, aut debet, vt DD. omnes cum S. Thoma vbi supra communiter docent.

Ne placet quod in hac materia Henr. in c. 1. de bigam. non ordin. colum. 5. & Ioann. Staphil. de literis gratiæ, & similit. colum. vit. dicunt, posse quidem Summu Pontificem cum bigamo dispensare ex potestate absoluta, non quæm ex potestate ordinaria; Quæm etiam loquendi modum habet Gregorius de Valentia, vbi supra, cum dicat, Papam in vera bigamia non solere, neque etiam posse sine magna causa potestate ordinaria dispensare. Nam vt rectè Nauar. in Man. ca. 27. num. 197. vers. Quinto dico, & Couarr. in Clem. Si furiosus, §. 2. num. 4. de homicid. potestas hæc ordinaria est, cum lege sit data, & constituta, non autem absoluta; siquidem in humano Principe potestas absoluta, ad tyrannidem potius, quàm ad legitimum & rationabilem potestatem spectare videtur, vt doctè Couarr. vbi supra, & lib. 3. var. resol. c. 6. num. 8. tradidit.

Secundus est, Quamuis in iure nihil reperiatur de potestate Cardinalium quoad dispensationem cum bigamo, quia tamen de iure, & consuetudine habent æque amplâ, & nonnunquam pleniorè potestatem in omni dispensatione quam Episcopus; sicut Episcopus potest in sua Diocesi, sic Legatus à latere potest in tota sua Legatione, non solum Presbiter, aut Episcopus, sed etiam Diaconus Cardinalis, ex Palud. 4. d. 27. q. 4. art. 5. Concluf. 3. Quamuis enim non possit ordines conferre, quod est ordinis; quia tamen potest conferre beneficia, consequenter dispensare potest, quod est iurisdictionis. Summus autem Penitentiaris, cum omnibus de mundo ad minus tantum potest, quantum Episcopus cum illis de sua Diocesi. Episcopi autem Cardinales in suis titulis, & terminis Legationis possunt sicut Episcopi cum suis subditis, alijs nihil, nisi quantum eis specialiter committitur. Presbiteri autem Cardinales in Titulis, & Legationibus suis, qui possunt minores ordines conferre, possunt fortè quoad eos cum bigamis, sicut & Episcopi, dispensare: ita tamen, quod isti duo, scilicet Episcopi, & Presbiteri, quando sunt Legati in omnibus habent posse minus in sua prouincia, quam Episcopus in sua Diocesi; Similiter & hoc habet Diaconus Car-

dinalis Legatus; Simplex autem Diaconus Cardinalis, nõ Legatus, nõ videtur aliquid habere circa hoc. Hec ex Paludano vbi supra, quibus etiã consenti Henriquez lib. 14. de irregul. cap. 18. §. 2. At verò Nauar. consil. 1. num. 5. de homicid. ait, Papam suis Nuncijs, & Legatis à latere facultatem dispensandi in bigamia non concedere.

Tertium est, Circa potestatem Episcopi; & in hac re non ita consentiunt DD. potest autem esse difficultas tùm circa ordines maiores; tùm circa ordines minores.

Quoad ordines maiores, S. Thom. in addit. 3. part. q. 66. art. 5. ait, Episcopum secundum aliquos dispensare posse cum Bigamo Religioso facto circa ordines maiores, ne scilicet detur ei occasio vagandi extra Monasterium, quod dictum ipse non refutat, nec nominat Doctores, qui illam opinionem tenuerunt, & intelligitur dictum illud tam quoad Sacerdotium, quàm quoad Subdiaconatum, aut Diaconatum. Cui fauet Henriquez lib. 2. de Sacram. Matrim. cap. 6. §. 1. & lib. 14. de Irregul. cap. 20. §. 2. vbi ait Episcopum cum professo dispensare posse, vt iniicietur Sacerdotio, si a suo Prelato subiiciatur Episcopo, Verum Palud. 4. dist. 27. q. 4. art. 5. Concluf. 4. vers. Tertio. Gabr. 4. ead. dist. q. 3. art. 3. post. dub. 4. in fine. & Sotus 4. dist. 27. qu. 3. art. 3. Concluf. 2. dicunt hanc opinionem nunc more, & vsu non seruari in bigamia verè & propriè dicta, vel de vero marito corrupta. Vnde communis DD. opinio est, Episcopum non posse dispensare ad factos ordines Diaconatus aut Sacerdotij, sed neque Subdiaconatus, in bigamia vera, vel interpretatiua, hoc est, neque in prima specie bigamiæ veræ, neque in septè primis modis bigamiæ a nobis superiori capite positis. Sic Hostiensis in Summa li. 1. titu. de bigam. non ordin. §. vlt. in fine. Summa Confess. lib. 3. tit. 3. quæst. 12. Summa Astensis par. 2. lib. 6. tit. 7. qu. 7. Summa Pisan. verbo, Bigamia, §. penult. Angelicæ, verbo, eod. num. 8. Syluest. verbo, eod. qu. 7. Tabiena, verbo eod. num. 6. §. 7. Sotus vbi supra. Nauar. in Man. ca. 27. num. 197. §. Sexto dico, Simon Maiol. lib. 1. de Irregul. ca. 33. num. 14. Alphonsus Viuald. tract. de Irregul. bigam. nu. 34. Summa Corona tit. eod. nu. 22. Cosmus Philarchus par. 1. lib. 4. cap. 7. Gregor. de Valentia, tom. 4. Disput. 7. Quæst. 19. Puncto 3. Thomas Zerula in Praxi Episc. par. 2. in verbo, bigami Sebaltian Medices, part. 2. Summæ, tit. 9. q. 31. Ratio esse potest, quia Irregularitas hæc bigamiæ ab Apostolis inducta est, ac per manus ab vniuersali Ecclesia obseruata, Vnde cum nullo iure expressum sit, Episcopis commissam esse dispensationem eius, probabile valde est, soli Papæ id reseruatum esse. Dixi, neque Subdiaconatus; quia est in capitul. Lector distinct. 34. habeatur, quod si quis viduam in uxorem acceperit, in Lectoratu permaneat, aut si necessitas fuerit, Subdiaconus fiat, vt tamen notat Sotus post alios, maximè gloss. in capitul. super eo, in verbo, Sacros, de bigam. non ordin. licet Subdiaconatus ordo tunc fuerit, non tamen habebatur ordo sacer, & facit capitul. A multis, De ætat. & qualir. & capitulo Miramus, de rebus non ordin. & Canon. Nullus, distinct. 60. quia tamen nunc ordo Sacer est, citã ab omnibus habetur, eique annexum est continentie votum, solus Papa in eo dispensat, cum per tale votum homo cultui Diuino mancipatus sit, non est tamen improbabilis opinio Paludani, 4. distinct. 27. quæst. 4. articul. 5. Concluf. 4. Gabr. 4. distinct. 27. quæstio. 3. articul. 3. post. dub. 4. & Henriquez lib. 2. de matrim. capitul. 6. §. 1. quod in ampla regione, vt India, si vrgeret magna necessitas, & penuria esset ministrorum, Episcopus ex tacita quadam commissione Papæ, & benigna iuris interpretatione ad Subdiaconatum dispensare posset, argument. capituli. Lector, distinct. 34. Et multo magis probabile est dispensare posse cum bigamo qui ordines malè susceperat, vt in illis ministrare possit, quando quidem respectu iam ordinati, est potius suspensio ab officio, quam Irregularitas, ex Soto, 4. dist. 22. q. 3. artic. 1. vers. Differunt autem primò. Henriquez lib. 2. de Sacram. Matrim. c. 6. §. 11. Greg. de Valentia Tomo 4. Disput. 7. q. 19. Puncto 3. & citant Nauar. in Man. cap. 27. num. 197. vers. Sexto, & Maiol. lib. 1. de Irregul. ca. 33. num. 14. vbi tamen Maiol. nihil tale habet, & Nauar. potius loqui vide-

Q tur

tur de vſu ordinum minorum ſuſceptorum. Et idem Hen- riques lib. 14. de Irreg. c. 20. quatuor dubius, virtute Con- cilij Trid. ſeſſ. 24. de reſor. capit. 6. concedentis facultatem Episcopis, vt diſpenſare poſſint in omni Irregularitate pro- veniente ex delicto occulto, ait Episcopum diſpenſare poſſe in bigamo ſeptimi modi, ſcilicet cum eo, qui vxore pro- priam cognouit, quam ignorauit feciſſe adulterium, ſi po- ſtea reſiciens, facto diuortio, velit ordinari, quia Conci- lium Trid. non limitat ad Irregularitatem ex crimine proprio, quod etiam Palud. 4. diſt. 27. q. 4. art. 5. Concluſ. 4. verſic. Quinto. Gab. 4. d. 17. q. 3. art. 3. dub. vlt. in fine, & Tabie- na. in verbo, bigamia, nu. 6. §. ſeptimo, antea docuerunt, Nam licet publicum, & occultum nihil faciant ad biga- miam, ſecus tamen ad diſpenſationem. Quorum opinio tatis probabilis eſt, & colligi poteſt ex Conc. Trident. vbi ſupra, in praxi tamen vix tuta eſt, nec meo iudicio ſe- quenda.

10 *Quantum* vero ad bigamiam ſimilitudinariam, ſeu octauum bigamiae modum à nobis in præcedenti cap. expo- ſitum, communis DD. ſententia eſt, quod ſi Clericus contraxit in ſacris cum corrupta, aut ſi de iure contraxit cum vna, puta antequam eſſet in ſacris, & de ſeſſo eam alia poſt ordinationem, aut profeſſionem in Religione ap- probata, ſolus Papa diſpenſat, argu. *Nuper, de Bigam.* Sin autem exiſtens in ſacris, ut Religionem profeſſus, con- traxit cum virgine, & alia vxorem tate in habitu laicali, aut in minoribus non habuerit, Episcopus diſpenſare poterit, tamen vt in ſuſceptis miniſtre, tum etiam, vt ad vlti- teriora promouatur. Sic gloſ. in cap. *Suae*, 2. in verbo, *ex indulgentia*, & ibi Panor. num. 1. & nu. 3. de Cleric. *con- iug.* & gloſ. in cap. *primum*, in verbo, *diſpenſatione*, & Panor. in cap. 2. num. 5. Qui Clerici vel vouent, vbi gloſ. ait cap. *Nuper*, de bigam. quod contractum ſignificat, intelligi de- bere de eo, qui primo in laicali habitu habuerit vxorem, & poſtea in ſacris aliam accepit, talis enim tanquam bigamus reputatur propter intentionem cum opere ſubſe- cuto, & ideo cum illis Episcopus diſpenſare non poſſunt. Cum gloſ. & Panor. conſentiunt Cardin. Praepoſit. Palud. 4. d. 27. q. 4. art. 5. Concluſ. 4. verſic. Quarto. Gabr. 4. ead. diſt. art. 3. dub. vlt. in fine. Angelica verbo, bigamia, num. 9. Sylueſt. verbo, eod. q. 7. in fine. Tabiena, verbo, eod. nu. 6. §. ſeptimo. Nau. in Man. ca. 27. num. 197. verſ. ſeptimo. Coſmus Philarchus de offic. Sacerd. part. 1. libr. 4. cap. 7. Greg. de Valentia vbi ſupra Thomas Zerula loco citato, in verbo, Bigami. Notab. 3. qui alios refert. Toletus lib. 1. c. 26 & Henriquez lib. 2. de Matrim. cap. 6. §. 11. & lib. 14. de Irreg. cap. 20. §. 2. & citat pro hoc Concil. Trident. ſeſſ. 24. de Reſorm. cap. 6.

11 *Quoad ordines* Minores, Summa Piſanella, in verbo, Bigamia, §. penult. abſolute docet, Episcopum in hac ir- regularitate diſpenſare non poſſe, & Angelica, verbo, eod. numer. 8. expreſſe ait, non poſſe diſpenſare in minoribus. Henric in capit. 1. de bigam. Ludouic. Gomeſius in tract. Breuium, nu. 29. & Coſtar. in Clem. ſi ſuſoſus, §. 2. num. 4. de homicid. volunt diſpenſare non poſſe, ſi bigamiam con- traxit poſt Clericatum ſuſceptum, ſed nec poſſe niſi ma- xima ſubſit cauſa diſpenſandi. Nauar. in Manual. cap. 27. nu. 197. verſ. Sexto dico. Alphons. Vivaldus tract. de Irreg. bigamiae, nu. 34. & Gregorius de Valentia tomo 4. Diſput. 7. quaſt. 19. Puncto 3. ſolum admittere videntur diſpenſare poſſe, quoad vſum ordinum minorum ſuſceptorum, non autem vt de nouo accipiat. fundamentum eſt ex cap. vnico, de bigam. li. 6. Alij tamen omnes volunt poſſe Epi- ſcopum ſimpliciter diſpenſare, tum ad exequendum, tum ad ſuſcipiendum ordines minores. ſic S. Thom. in addit. 3. part. q. 66. art. 5. Palud. 4. d. 27. q. 4. art. 5. Concluſ. 4. Dur. ead. diſt. quaſt. 4. nu. 8. Gabr. 4. diſt. 27. q. 3. art. 3. dub. vlt. Ioan. Bachon. 4. diſt. 25. q. 3. art. 4. Sotus, 4. d. 27. q. 3. art. 3. Concluſ. 2. Hoſtienſ. in Summa libr. 1. titu. de bigam. non ordin. §. vlt. & Summa Aſtenſis part. 2. lib. 6. tit. 7. quaſt. 7. Sylueſt. verb. bigamia, q. 7. Tabiena, verbo eod. nu. 6. §. ſeptimo, & Henriquez libr. 2. de Sacram. Matrim. cap. 6. §. 11. & lib. 14. de irreg. ca. 20. §. 2. Ioseph Angles in Florib. 4. Sent. part. 1. in quaſt. de eſſentialibus Matrimonij, in fine. Thomas Zerula in Praxi Episcop. part. 1. in verbo, Ir-

regularitas, dub. 17. & part. 2. in verbo, Bigami, diſt. 2. & colligitur ex cap. lector, diſt. 34. vbi bigamos permittitur perſistere in Lectoratu, & etiam aſcendere ad Subdia- conatum, qui illis temporibus inter ſacros ordines non computabatur. Rationem dat Sotus; quia cum per ordi- nes minores homo non ſimpliciter Diuino cultui, & ſa- cris mancipetur, merito Episcopus in illis diſpenſare po- terit.

12 *Ad illud* cap. vnic. de Bigam. lib. 6. Reſpondetur, illi prohiberi conſuram ſi nulla cauſa rationabilis diſpenſan- di adſit, quæ ſi adſit, nihil impedit, quo minus in eis Epi- ſcopus diſpenſare queat.

13 *Quantum* eſt, Nullus Abbas, vel alius Praelatus inferior diſpenſare poteſt de iure cum bigamis, ſic in Monache- rio, ſive ante, de iure, vel de facto contractis, etiam ſi in alijs irregularitatibus plus poſſet quam Episcopus, argum. cap. cum illorum, de ſent. excomm. Quod ſi haberet potestatem, quod poſſet diſpenſare in his, in quibus Sedes Apo- ſtolica non eſt conſulenda, tunc poſſet ea, quæ in hacre Episcopus poſſit ſic Palud. 4. d. 27. quaſt. 4. art. 5. Concluſ. 5. Gabr. 4. diſt. ead. q. 3. art. 3. dub. vlt. Tabiena, verbo, Bigamia, num. 6. §. ſeptimo. Nauar. in conſil. 2. de conſil. coning. lib. 3. & conſil. 1. de homicid. num. 5. lib. 5. & Hen- riquez libr. 2. de Sacram. Matrim. cap. 6. §. 11. & lib. 14. de irreg. ca. 18. §. 2. Quia vero Religioſi omnes nunc magna 14 habent priuilegia ea conſulenda ſunt, vt ex ijs, quæ poſ- ſint, & non poſſint certius colligi. Addunt autem Palud. & Gabr. quod licet Abbas diſpenſare fortassis poſſit cum bigamis ad ordines, non tamen quoad dignitates ſuſci- piendas, & hæc de Bigamiae irregularitate dicta ſufficiunt.

De Irregularitate ex defectu corporali.

Cap. VII.

S Y M M A R I V M.

- 1 Irregularitas ex defectu corporali proueniens, quadruplex ſit.
- 2 Vitiati, aut diminuti corpore, irregulares in iure dicuntur, & cenſentur.
- 3 Lex vetus, & ſacerdotium vetus, Legis, & Sacerdotij no- ni teſtamenti figuratiua fuerunt.
- 4 Miniſtri ſacrorum etiam apud Ethnicos corpore integri, nullamque maculam habentes eſſe debuerunt.
- 5 Corpore vitiati quinam cenſendi.
- 6 Vitium quodeunque corporis, executionem ordinis impe- diens, vel in ſignem deſormitatem inducens, irregula- rem habentem efficit.
- 7 Vitium notabile corporis, an idem operetur poſt ordinis ſu- ſceptionem, quod antea operabatur.
- 8 Corporis defectus inhabilem reddens ad Sacerdotium, ad Subdiaconatum, & Diaconatum ineptum ſemper non efficit.
- 9 Defectus membri magni & apparentis, deſormitatem ma- gnā inducens, irregularitatem inducit.
- 10 Membrum magnum irregularitatem inducens, quod- nam cenſetur.
- 11 Membrum paruo, & occulto ſponte, & ſine cauſa inſta pri- uatus, irregularis eſt.
- 12 Caſtratus ſe, etiā cauſa caſtutatis, peccat, & irregularis eſt.
- 13 Dentes membra proprie non cenſentur.
- 14 Membrum occulto, notabilem deſormitatem exterius non generante, priuatus, ſi ex culpa propria non procedat, irregularis non eſt.
- 15 Membrum, aut partem membri ſine cauſa ſibi amputans, quare irregularis.
- 16 Dubius, an ob deſormitatem, vel debilitationem irregula- ris ſit, iudicio Episcopi ſi aie debet.